

Helsingfors/Mariehamn 21.12.2016**Nr 30/16****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelse
9.11.2016, nr 162/2016.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över landskapslag om tillämpning på Åland av lagen om anmälda organ för vissa produktgrupper, antagen av lagtinget 23.11.2016.**Landskapslagens huvudsakliga innehåll**

Landskapslagen är en s.k. blankettlag, genom vilken rikets lag om anmälda organ för vissa produktgrupper (FFS 278/2016, nedan rikslagen) med vissa i landskapslagen angivna avvikelser görs tillämplig i landskapet. Ändringar i rikslagen ska gälla i landskapet från det de träder i kraft i riket. Genom landskapslagen genomförs ett antal av Europaparlamentets och rådets produktdirektiv med enhetliga bestämmelser om godkännande av organ för bedömning av produkters överensstämmelse som s.k. anmälda organ. Rikslagen är horisontell till sin karaktär, eftersom den innehåller bestämmelser som gemensamt ska tillämpas på de i landskapslagens 1 § 2 mom. angivna produktspecifika landskapslagarna. Rikslagen innehåller bestämmelser som reglerar ansökningsförfarandet om att godkännas som anmält organ, kraven för de allmänna organen, den behöriga myndigheten och dess skyldigheter att övervaka de anmälda organen. Däremot finns i rikslagen varken några bestämmelser som reglerar de krav som produkterna ska uppfylla eller det anmälda organets skyldigheter gentemot de ekonomiska aktörerna när ett organ på tillverkarens begäran utför bedömning av överensstämmelse med kraven, utan dessa bestämmelser ska finnas i de produktspecifika lagarna.

Postadress:Ålandsdelegationen
Statens ämbetsverk på Åland
PB 58
22101 MARIEHAMN**Telefon:**

växel 018-635270

Telefax:

018-635268

Adress i Helsingfors:Annegatan 22 A 3
00100 HELSINGFORS

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapslagen reglerar området för så kallade anmälda organ. Med anmälda organ avses i rikslagens 3 § 1 punkten ett i Finland etablerat organ som utsetts av en finsk myndighet och anmälts till Europeiska kommissionen och som har till uppgift att tillhandahålla tjänster för bedömning av produkters överensstämmelse med kraven vid tillämpningen av nationell lagstiftning som grundar sig på harmoniserad unionslagstiftning. Systemet med anmälda organ är viktigt för att säkerställa att produkter som näringsidkare släpper ut på marknaden är säkra. Därmed berör landskapslagen i första hand näringsverksamhet, som med vissa undantag utgör landskapsbehörighet enligt självstyrelselagens 18 § 22 punkt, samt konsument säkerhet (produktsäkerhet), som är att hänföra till landskapets lagstiftningsbehörighet enligt 18 § 12 och 22 punkter.

Landskapslagen innehåller bestämmelser om godkännande av aktörer som anmälda organ för bedömning av överensstämmelse med kraven för produkter som omfattas av tillämpningsområdet för landskapslagen om tillämpning på Åland av lagen om överensstämmelse med kraven för utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar, landskapslagen om tillämpning på Åland av lagen om explosiva varors överensstämmelse med kraven, landskapslagen om tillämpning på Åland av rikets hissäkerhetslag och landskapslagen om tillämpning på Åland av rikets elsäkerhetslag. Ålandsdelegationen avger denna dag separata utlåtanden över de två först nämnda landskapslagarna, medan de två sistnämnda inte ännu antagits av lagtinget. Till landskapslagens tillämpningsområde hör även landskapslagen om tillämpning i landskapet Åland av lagen om pyrotekniska artiklars överensstämmelse med kraven, över vilken landskapslag Ålandsdelegationen avgav utlåtande 13.7.2016. Av de uppgifter som finns tillgängliga även över de landskapslagar som är under beredning drar Ålandsdelegationen slutsatsen att samtliga ovan nämnda landskapslagar berör sådan näringsverksamhet som utgör landskapsbehörighet. En närmare beskrivning över behörighetsfördelningen intas i utlåtandena över ovan nämnda produktspecifika landskapslagar.

Landskapslagen berör även landskapets myndigheter, på vilket område lagstiftningsbehörigheten tillkommer landskapet enligt 18 § 1 punkten i självstyrelselagen.

Landskapslagens 2 § 1 mom. om myndighetsutövning föranleder inte anmärkningar från Ålandsdelegationens sida. Däremot anges det i landskapslagens 2 § 2 mom. att bestämmelsen i rikslagens 5 § 2 mom. inte ska äga tillämpning i landskapet. Sist nämnda lagrum var inte i kraft vid tidpunkten för antagandet av landskapslagen. Riksdagen beslöt nämligen att i andra behandling 15.11.2016 anta lagen om ändring av lagen om anmälda organ i vilken bl.a. det nya 5 § 2 momentet ingår. Enligt nämnda moment är Kommunikationsverket

behörig myndighet om ansökan gäller att till anmälda organ utse organ för bedömning av överensstämmelse med kraven för produkter som hör till tillämpningsområdet för informationssamhällsbalken. Enligt Ålandsdelegationens bedömning berör informationssamhällsbalken (FFS 917/2014) huvudsakligen rättsområdet televerksamhet, som utgör riksbehörighet enligt självstyrelselagens 27 § 40 punkt. Stadgandet i rikslagens 5 § 2 mom. blir därigenom direkt tillämplig i landskapet vid den tidpunkt då ovan beskrivna lagändring träder i kraft i riket. Bestämmelsen i landskapslagens 2 § 2 mom. om att nämnda riksbestämmelse inte är tillämplig i landskapet utgör en behörighetsöverskridning, eftersom bestämmelsen antagits före den avsedda riksbestämmelsen var i kraft. Dessutom reglerar bestämmelsen televerksamhet, som utgör riksbehörighet.

Rikslagen förutsätter att ett godkänt anmält organ anmäls till Europeiska kommissionen och medlemsstaterna. Med anledning härav konstaterar Ålandsdelegationen att enligt självstyrelselagens 27 § 4 punkt utgör förhållandet till utländska makter riksbehörighet, med beaktande av bestämmelserna i lagens 9 och 9a kap. Självstyrelselagens 9 kap. reglerar internationella förpliktelser, medan lagens 9a kap. reglerar ärenden som gäller Europeiska unionen. Vid tillämpningen av landskapslagen bör det i självstyrelselagen stadgade förfarandet gällande beredningen av unionsärenden och kontakterna med Europeiska kommissionen följas.

Av rikslagen framgår att de anmälda organen utför myndighetsuppgifter. Med anledning härav påpekas att grundlagens 124 § innehåller bestämmelser om de förutsättningar under vilka offentliga förvaltningsuppgifter kan anförtros andra än myndigheter. Enligt sist nämnda paragraf kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter genom lag eller med stöd av lag om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning. De uppgifter rikslagen avser innefattar inte betydande utövning av offentlig makt. I landskapslagen har inte intagits några från rikslagen avvikande bestämmelser i fråga om dessa angelägenheter, varför här avsedda bestämmelser inte föranleder anmärkningar från behörighetssynpunkt. De anmälda organens skyldigheter preciseras dock närmare i den produktspecifika lagstiftningen, vilket kan förutsätta kompletterande bedömningar i detta hänseende beträffande dessa lagar.

Besvär bestämmelsen i rikslagens 17 § överensstämmer med 25 § i självstyrelselagen.

Landskapslagen utgör en del av den produktsäkerhetslagstiftning som föranleds av Europeiska unionens regelverk. Beträffande bedömningen av landskapslagars förenlighet med EU:s regelverk har en överenskommelse ingåtts 4.3.2009 mellan Ålandsdelegationen och justitieministeriet. Delegationen konstaterar att justitieministeriet

beträffande den här aktuella landskapslagen meddelat att ministeriet inte avser att inkomma med en i överenskommelsen avsedd bedömning.

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagen inte föreligger, förutom beträffande landskapslagens 2 § 2 mom. Det felaktiga stadgandet inverkar inte på tillämpningen av landskapslagen i övrigt, varför landskapslagen till övriga delar kan träda i kraft. Tillämpningsområdet för LL:en är beroende av ikraftträdandet av de i landskapslagens 1 § angivna produktspecifika landskapslagarna.

Närvarande Ordföranden Lindbäck, ledamöterna Erlandsson, Lampi, Mäenpää och Pellonpää.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Peter Lindbäck
ordförande

Rainer Åkerblom
sekreterare